ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 1.10.2019 г.
COM(2019) 445 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Доклад за издадените през 2017 и 2018 г. разрешения за износ в съответствие с Регламента относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел изпълнение на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание

1. Въведение

С Регламент (ЕО) № 1236/2005 на Съвета относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел прилагане на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание[1], бяха наложени някои ограничения върху търговията. Тези ограничения се отнасят по-специално до почти абсолютна забрана на износа от и вноса в Европейския съюз на стоки, включени в приложение II, и изискване за предварително разрешение за износ на някои други стоки, изброени в приложение III или в приложение IIIa.

С Регламент (ЕС) 2019/125 на Европейския парламент и на Съвета от 16 януари 2019 г. относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел изпълнение на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание (наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2019/125“)[2], се кодифицира и отменя Регламент (ЕО) № 1236/2005 на Съвета[3].

Член 26, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/125 предвижда, че държавите членки изготвят и оповестяват публично годишен доклад за дейността, който съдържа информация за броя на получените заявления, за стоките и държавите, посочени в тях, както и за решенията, които са били взети по заявленията. Член 26, параграф 4 предвижда, че Комисията изготвя годишен доклад, включващ годишните доклади за дейността, публикувани от държавите членки, и че този доклад се оповестява публично.

В настоящия първи доклад се предоставя информация за издадените от държавите членки разрешения за износ на стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел изтезания или изпълнение на смъртно наказание, през 2017 и 2018 г.[4]

Всички 28 държави членки докладваха за броя на разрешенията за износ, които са били издадени и които са били отказани съгласно член 11, параграф 1 и член 16, параграф 1, както и за стоките и съответните страни на местоназначение, включени в тях. С изключение на една държава членка, те докладваха също така за броя или количествата на стоките, разрешени за износ, и категорията крайни потребители, на които тези стоки ще бъдат доставени.

---

1 ОВ L 200, 30.7.2005 г., стр. 1.

2 ОВ L 30, 31.1.2019 г., стр. 1.

3 Вж. приложение X към Регламент (ЕС) 2019/125 за списък на измененията.

4 Настоящият доклад не предоставя информация относно използването от износителите на генералното разрешение на Съюза за износ на стоки, изброени в приложение IV (приложение V към Регламент (ЕС) 2019/125).

Разрешения съгласно Регламент (ЕС) 2019/125

Съгласно член 11, параграф 1 и член 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/125 се изисква разрешение за износа[5] на стоки, изброени съответно в приложение III и приложение IV. Приложение III се отнася за някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел изтезания и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание. В приложение IV са изброени някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел прилагане на смъртно наказание. С изключение на случаите, когато за износа на стоки, изброени в приложение IV, се използва генералното разрешение на Съюза за износ, посочено в приложение V, разрешението трябва да се получи от компетентните органи в съответната държава членка, посочени в приложение I.

Износът за местоназначенията, изброени в генералното разрешение на Съюза за износ, обикновено може да се осъществи по силата на генералното разрешение на Съюза за износ, без да е необходимо да се получи индивидуално или общо разрешение, издадено от държава членка. Тези местоназначения са държави, които са отменили смъртното наказание за всички престъпления и са потвърдили тази отмяна чрез международен ангажимент. Въпреки това, ако съществува основателно подозрение относно способността на износителя да спази условията на разрешението или разпоредба от законодателството за контрол върху износа, компетентният орган може да забрани на износителя да използва генералното разрешение на Съюза за износ.

Член 20, параграф 2 от Регламент 2019/125 предвижда, че разрешение за износ, което се издава от държава членка, може да бъде индивидуално разрешение (разрешение за износ към един краен потребител или получател в трета държава) или общо разрешение (разрешение за износ към един или повече конкретни крайни потребители или дистрибутори в една или повече конкретни трети държави)[6].

С членове 3, 4 и 5 от Регламента се забраняват износът, вносът и транзитът на стоките, изброени в приложение II. Компетентните органи могат да предоставят дерогация от забраната, но само ако се докаже, че въпросните стоки ще бъдат използвани изключително за целите на излагането им в музей (в трета държава или, по отношение на член 4, в държава членка) с оглед на тяхната историческа стойност.

---

5 В член 2, буква г) от Регламент (ЕС) 2019/125 понятието „износ“ се определя като „всяко изпращане на стоки от митническата територия на Съюза, включително изпращането на стоки, за които се изисква митническа декларация, както и изпращането на стоки, след като са били на съхранение в свободна зона по смисъла на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета“.

6 Пълни определения на понятията „индивидуално разрешение“ и „общо разрешение“ се съдържат съответно в член 2, буква п) и член 2, буква р).

2. Издадени и отказани разрешения

2.1 През 2018 г. общият брой на докладваните разрешения възлиза на 231, като те са били издадени от 11 държави членки. През 2017 г. общият брой докладвани разрешения е 292, издадени от 12 държави членки. Останалите държави членки са уведомили Комисията, че не са получили заявления за разрешение съгласно Регламент (ЕС) 2019/125.

Тъй като определенията за индивидуално разрешение и общо разрешение, дадени в член 2 от Регламента, не включват количествен елемент, посочването на броя на издадените разрешения не дава информация за броя или количеството на стоките, обхванати от съответните разрешения. Освен това изчисленият брой или количество на разрешения износ от целия ЕС дава непълна картина, тъй като една държава членка не предостави информация относно броя или количествата на стоките и категориите засегнати крайни потребители.

2.2 Няколко държави членки докладваха, че не са получили заявления. Следните факти може да обяснят защо някои държави членки не са получили заявления за индивидуално или общо разрешение за износ.

На първо място, списъкът на стоките, за които се изисква разрешение за износ, който се съдържа в приложения III и IV към Регламент (ЕС) 2019/125, е доста ограничен и изискването за разрешение за износ от този регламент не се прилага за доставки на стоки, извършени към клиенти, които се намират на митническата територия на Съюза.

На второ място, в член 20, параграф 2 от Регламента се предвижда, че даден износител трябва да получи разрешение от компетентния орган на държавата членка, в която този износител пребивава (за физически лица) или е установен (за юридически лица или образувания).

На последно място, част от износа на някои анестетични агенти, изброени в приложение IV, се осъществява по силата на генералното разрешение на Съюза за износ, представено в приложение V към Регламент (ЕС) 2019/125. Износът на тези стоки към държавите, изброени в приложение V, обикновено може да се осъществява без индивидуално или общо разрешение за износ.

2.3 С Регламент (ЕС) 2019/125 се налага изискване за издаване на разрешение за износ, за да могат компетентните органи да проверяват дали съществуват индикации за това, че, ако бъдат изнесени, стоките може да бъдат използвани за изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание (приложение III) или с цел изпълнение на смъртно наказание (приложение IV). За тази цел в член 20, параграф 8 от Регламента се предвижда, че компетентният орган трябва да получава „цялата информация, по-специално относно крайния потребител, държавата на местоназначение и крайната употреба на стоките“.

По време на двугодишния период са били докладвани като отхвърлени девет заявления за разрешение за износ: пет през 2018 г. и четири през 2017 г. Докладваните случаи на отхвърлени заявления през 2018 г. са били за определени планирани сделки с клиенти в Бангладеш, Китай (Макао), Египет, Молдова и Виетнам, докато през 2017 г. отхвърлените заявления са засягали някои планирани сделки с клиенти в Кот д'Ивоар, Казахстан, Того и Молдова. Неразрешените сделки засягат главно стоки, изброени в приложение III; тези с Бангладеш и Египет обаче са щели да включват стоки, изброени в приложение IV.

Подобно отхвърляне, известно неофициално и като „отказ", обикновено означава, че износителят не е представил на компетентния орган достатъчно информация, за да докаже, че в разглеждания случай въпросните стоки ще бъдат използвани за законни цели. С други думи, отказът не означава непременно, че е налице доказателство, че стоките са щели да бъдат използвани за изтезания или с цел изпълнение на смъртно наказание.

2.4 В информацията, която държавите членки са предоставили на Комисията, обикновено не се прави разграничение между индивидуални и общи разрешения. Една държава членка посочва, че е издала три общи разрешения във връзка със стоки, изброени в приложение III; те се отнасят до износа на стоки, които някои национални органи са щели да използват, за да изпълняват своите задължения в чужбина.

2.5 С членове 3, 4 и 5 от Регламент (ЕС) 2019/125 се забраняват съответно износът, вносът и транзитът на стоките, изброени в приложение II. Регламентът позволява на компетентните органи да предоставят дерогация от забраната, но само ако бъде доказано, че съответните стоки ще бъдат използвани изключително за излагането им в музей (или в трета държава, или, що се отнася до член 4, в държава членка) с оглед на тяхната историческа стойност. Компетентните органи докладваха, че не са издали такива разрешения през 2017 г. и през 2018 г.

2.6 В приложение 1 към настоящия доклад се представя информация относно броя на разрешенията за износ, издадени от държавите членки през 2017 г. и 2018 г. Износът по силата на генералното разрешение на Съюза за износ (приложение V към Регламент (ЕС) 2019/125) не е включен в информацията за броя на разрешенията, издадени от държавите членки.

3. Крайни потребители

3.1 Информацията, получена от Комисията, дава възможност да се направи разграничение между крайното потребление за целите на правоприлагането, крайното потребление от дружества, извършващи дейност в областта на сигурността, крайното потребление за медицински цели (болници и ветеринарна употреба) на стоки, изброени в приложение IV, промишлена употреба (по-специално на олеорезин

капсикум, посочен в приложение III) и износ към търговски предприятия.

3.2 Предоставената информация показва, че търговските предприятия представляват важна част от износа на преносими оръжия с електрически разряд, на преносими оръжия или оборудване за пускане на доза химично вещество, причиняващо временна недееспособност или дразнене, и на натриева сол на тиопентал. Не е ясно дали член 12, параграф 3, втора алинея от Регламент (ЕС) 2019/125, в който се предвижда по какъв начин компетентният орган следва да направи оценка на износа на пеларгонова киселина ванилиламид (PAVA) и на олеорезин капсикум (OC)[7] към дистрибутор, се е прилагал по аналогия при оценката на този износ.

3.3 Както беше посочено по-горе, една държава членка не е предоставила информация за категорията на крайните потребители, попадащи в обхвата на издадените от нея разрешения.

3.4 В приложения 2 и 3 към настоящия доклад се обобщава информацията, предоставена на Комисията, относно търговския обем и крайната употреба на износа, който е бил предмет на разрешение, съответно през 2017 г. и 2018 г.

4. Стоки и държави на местоназначение, които са предмет на разрешенията за износ

4.1 Информацията, предоставена от компетентните органи, понякога включва разрешения за износ до местоназначения, изброени в генералното разрешение на Съюза за износ (приложение V към Регламент (ЕС) 2019/125), на стоки, изброени в приложение IV. Този износ обикновено може да се осъществи по силата на генералното разрешение на Съюза за износ, без да е нужно да се получи индивидуално или общо разрешение, издадено от държава членка. Не става ясно дали в тези случаи условията на генералното разрешение на Съюза за износ не са били изпълнени или дали е налице друго обяснение. Например възможно е износителят да е предпочел да получи индивидуално или общо разрешение.

4.2 Една държава членка не уточнява за кои от стоките, изброени в приложение IV, се отнасят докладваните разрешения. Местоназначенията на износа, който е бил разрешен от тази държава членка, са включени в обобщението под заглавието „Друго или без спецификация по приложение IV“.

4.3 Друга държава членка докладва, че стоките са били „изнесени“ за един от Англо-нормандски острови. Тази информация не беше взета предвид

[7] Вж. точки 3.2 и 3.3 от приложение III към Регламент (ЕС) 2019/125.

за целите на настоящия доклад, тъй като подобни доставки не се считат за износ по смисъла на член 2, буква г) от Регламент (ЕС) 2019/125.

4.4 Приложения 4 и 5 към настоящия доклад предоставят информация за местоназначенията на износа, за който държавите членки са издали разрешения съответно през 2017 г. и 2018 г. Ако конкретно име е включено в списъка на местоназначенията, не следва да се счита, че то се отнася до нещо повече от (митническа) територия, известна под това име.

———